

WiseMind AB

Specialistkurser för psykologer

www.wisemind.se

Kursplan specialistkurs för psykologer

SUICID – ORSAKER, BEDÖMNING OCH BEHANDLING

Stockholm 3-4 september, 15-16 oktober och 3-4 december 2018

Kurskod AKO359

Kursen är ackrediterad som 1 av 6 specialistkurser; som **1** fördjupningskurs inom Klinisk vuxenpsykologi, Psykologisk behandling/Psykoterapi, Forensisk psykologi, Beroendepsykologi, Neuropsykologi samt Klinisk barn- och ungdomspsykologi.

Kursen kan godkännas för en enskild STP-psykolog som genomgår andra specialiseringar, detta utifrån bedömning av övriga meriter. Vidare kan kursen räknas som breddkurs för alla andra specialiteter inom specialistutbildningen.

Syfte och sammanfattning av innehåll

Kursen syftar till att ge psykologer en fördjupad kunskap om suicid, suicidbeteenden, suicidriskbedömning och behandling av suicidnära patienter, likväl som en fördjupning kring suicidprevention. Kursen utgår från aktuell forskning och ett etiskt förhållningssätt.

Kursen är på avancerad nivå och vänder sig till psykologer som vill fördjupa sina teoretiska kunskaper om suicid och suicidbeteenden samt praktiskt träna sin förmåga att bedöma och bemöta suicidala personer. Kursen syftar även till att ge psykologen en grund för att inom sin verksamhet kunna etablera behandlingsprogram, vårdkedjor, utbildningar och kvalitetssystem, för patientgruppen. Kursen har i första hand ett fokus på vuxna patienter, medan arbete med unga suicidnära personer presenteras översiktligt.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter genomgången och godkänd kurs ska psykologen ha:

- fördjupade kunskaper om centrala begrepp (ex. suicid, suicidhandling, suicidnära)
- fördjupade kunskaper om psykologiska och psykiatriska riskfaktorer för suicidhandlingar

- fördjupad kunskap om suicidriskbedömning med strukturerade metoder
- fördjupad kännedom om evidensbaserade behandlingar för att minska suicidbeteenden

Färdighet och förmåga

Efter genomgången och godkänd kurs ska psykologen kunna:

- genomföra och dokumentera en strukturerad suicidriskbedömning
- bemöta och behandla suicidnära personer på ett professionellt sätt utifrån aktuell evidens
- ansvara för utbildning och utveckling av behandlingsprogram, vårdkedjor och kvalitetssystem inom sin verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Efter godkänd kurs ska psykologen kunna:

- identifiera och analysera etiska värdekonflikter i vård och behandling av suicidnära personer
- reflektera kring komplexa situationer som kan uppstå i mötet med suicidnära personer, inklusive reflektion kring egna reaktioner
- visa förmåga till helhetssyn på den suicidnära patienten utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt

Innehåll

Allmän orientering om suicid och suicidala beteenden, inklusive centrala begrepp

Suicidriskbedömning, inklusive färdighetsträning med rollspel

Presentation av behandlingar för suicidala beteenden

Bemötande och handläggning av suicidala patienter, inklusive färdighetsträning med rollspel

Fördjupning kring specifika frågeställningar, inklusive suicidalitet i olika grupper och bemötande av anhöriga

Genomgång av evidensbaserade suicidpreventiva interventioner

Kursens omfattning och upplägg

Kursen omfattar 42 lektionstimmar (3 x 2 heldagar) varav 14 lektionstimmar skriftlig och muntlig examination.

Former för undervisning

Kursen omfattar självstudier, föreläsningar, gruppdiskussioner, färdighetsträning med rollspel och seminarier. Undervisningen sker på svenska, kurslitteraturen består av böcker och vetenskapliga artiklar.

Former för bedömning

Examinationen utgörs av flera delar:

- 1) psykologen gör en skriftlig reflektion kring suicidpreventivt arbete, utifrån något i sitt arbete som psykolog, t.ex. en patientkontakt (avidentifierad) eller arbete inom en organisation (t.ex. skola), där psykologen gör en analys av nuvarande situation och ger förslag på hur det fortsatta arbetet kan utformas, med stöd i relevant litteratur.
- 2) psykologen läser in sig på en kursdeltagares arbete och opponerar på det vid ett examinationsseminarium
- 3) reflektionerna presenteras och diskuteras i examinationsseminarier, där psykologerna ger feedback på varandras arbeten utifrån aktuell forskning.

För godkännande på kursen krävs minst 80 % närvaro vid samtliga aktiviteter, aktivt deltagande i examinationsseminariet samt godkänd skriftlig inlämning.

Kursansvarig och kursexaminator

Kursansvarig Maria Wiklander, med. dr. i psykiatri, leg. psykolog, Karolinska Institutet

Kursexaminator Ellinor Salander Renberg, professor i socialpsykiatri, leg. psykolog, Umeå universitet

---

Kurslitteratur

Brown, G.K., Ten Have, T., Henriques, G.R., Xie, S.X., Hollander, J.E., Beck, A.T. (2005) Cognitive therapy for the prevention of suicide attempts: a randomized controlled trial *JAMA*. 294(5):563-570. (8 sidor)

Calear, A. L., Christensen, H., Freeman, A., Fenton, K., Busby Grant, J., van Spijker, B., & Donker, T. (2016). A systematic review of psychosocial suicide prevention interventions for youth. *Eur Child Adolesc Psychiatry*, 25(5), 467-482. doi:10.1007/s00787-015-0783-4 (16 sidor)

Chiles, J.A., & Strosahl, K.D. (2004) *Clinical manual for assessment and treatment of suicidal patients*. American Psychiatric Press Inc. (360 sidor)

Fleischmann, A., Bertolote, J.M., Wasserman, D., De Leo, D., Bolhari J., Botega N.J., et al. (2008) Effectiveness of brief intervention and contact for suicide attempters: a randomized controlled trial in five countries. *Bull World Health Organ.* 86(9):703-9. (7 sidor)

Haas, A. P., Eliason, M., Mays, V. M., Mathy, R. M., Cochran, S. D., D'Augelli, A. R., . . . Clayton, P. J. (2011). Suicide and suicide risk in lesbian, gay, bisexual, and transgender populations: review and recommendations. *J Homosex*, 58(1), 10-51.
doi:10.1080/00918369.2011.534038 (41 sidor)

Hawton, K., Witt, K. G., Salisbury, T. L. T., Arensman, E., Gunnell, D., Hazell, P., et al. (2016). Psychosocial interventions following self-harm in adults: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Psychiatry*, 3(8), 740-750. doi:10.1016/s2215-0366(16)30070-0 (11 sidor)

Lapierre, S., Erlangsen, A., Waern, M., De Leo, D., Oyama, H., Scocco, P., et al. (2011). A systematic review of elderly suicide prevention programs. *Crisis*, 32(2), 88-98.
doi:10.1027/0227-5910/a000076 (11 sidor)

Liu, R., & Miller, I. (2014) Life events and suicidal ideation and behavior: a systematic review. *Clin Psychol Rev.* 34, 181-192. (12 sidor)

Leavey, K., & Hawkins, R. (2017). Is cognitive behavioural therapy effective in reducing suicidal ideation and behaviour when delivered face-to-face or via e-health? A systematic review and meta-analysis. *Cognitive Behaviour Therapy*, 46(5), 353-374.
doi:10.1080/16506073.2017.1332095 (22 sidor)

Meerwijk, E. L., Parekh, A., Oquendo, M. A., Allen, I. E., Franck, L. S., & Lee, K. A. (2016). Direct versus indirect psychosocial and behavioural interventions to prevent suicide and suicide attempts: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Psychiatry*, 3(6), 544-554.
doi:10.1016/s2215-0366(16)00064-x (11 sidor)

Van Orden, K. A., Witte, T. K., Cukrowicz, K. C., Braithwaite, S., Selby, E. A., & Joiner, T. E. (2010). The Interpersonal Theory of Suicide. *Psychological Review*, 117(2), 575–600.
<http://doi.org/10.1037/a0018697>

Runeson, B., Odeberg, J., Pettersson, A., Edbom, T., Adamsson, I. J., & Waern, M. (2017). Instruments for the assessment of suicide risk: A systematic review evaluating the certainty of the evidence. *Plos One*, 12(7). doi:10.1371/journal.pone.0180292 (13 sidor)

Runeson, B., Salander Renberg, E., Westrin, Å., & Waern, M. (2012) *Den suicidnära patienten*. Studentlitteratur. (181 sidor)

Verrocchio, M. C., Carrozzino, D., Marchetti, D., Andreasson, K., Fulcheri, M., & Bech, P. (2016). Mental pain and suicide: a systematic review of the literature. *Frontiers in Psychiatry*, 7. doi:10.3389/fpsyt.2016.00108 (14 sidor)

Zalsman, G., Hawton, K., Wasserman, D., van Heeringen, K., Arensman, E., Sarchiapone, M., et al. (2016). Suicide prevention strategies revisited: 10-year systematic review. *Lancet Psychiatry*, 3(7), 646-659. doi:10.1016/s2215-0366(16)30030-x (14 sidor)

(Sammanlagt 721 sidor)

Övrig referenslitteratur:

Westerhäll, L. (2014) Suicidnärhet. Studentlitteratur. (257 sidor)

Kursavgift

18 000kr + moms inklusive lunch samt för och eftermiddagsfika. Kurslitteratur ingår inte i avgiften. Handouts och annat kursmaterial mejlas ut till deltagarna inför varje kurstillfälle.

Plats

Ersta Konferens, Erstagatan 1K, Stockholm. Kl 09-16 samtliga dagar.

Information och anmälan

Anmäl Dig genom att fylla i formuläret på www.wisemind.se under Kontakt och kursanmälan. info@wisemind.se mobil 0702652575

Senast 3 augusti 2018.
